

Editörden/ Editorial

Değerli okuyucular, Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin akademik yayın organı olan İlahiyat Akademi Dergisinin yeni bir sayısıyla karşınızdayız. Bu sayıda ana tema olarak göç ve din ilişkisi odağa alınmış ve dördüncü sayının konusu "Göç ve Din" olarak belirlenmiştir.

İnsanlık tarihi aynı zamanda bir göç tarihidir. Bazen gönüllü bazen de zorunlu olarak gerçekleşen göçler insan gruplarının sosyo-kültürel habitusunun da taşınması, yer değiştirmesi anlamına gelir. Göç şu an komşumuz Suriye örneğinde gündemimize girmiş durumdadır. Ortadoğu'da Arap Baharı olarak adlandırılan ve birçok ülkenin siyasal ve toplumsal dokusunu önemli ölçüde değiştiren kitlesel hareketler komşumuz Suriye'yi de etkilemiştir. 2011 yılında Suriye'de rejimin baskıcı uygulamalarına tepki olarak gelişen gösteriler, isyan ve çatışma düzeyine varınca, ülkede can ve mal güvenliği kalmamış zorunlu bir göç süreci de beraberinde başlamıştır. Söz konusu göç dalgaları Suriye'nin komşu ülkeleri ile birlikte tarihi, kültürel ve sosyal bağların güçlü olduğu Türkiye'ye de yönelmiştir. Ansızın gelişen ve her geçen gün sayıları kestirilemeyen göç dalgaları yıllar içerisinde milyonlara varmıştır. Göç idaresi Genel Müdürlüğü verilerine göre Aralık 2016 itibari ile Türkiye'de bulunan Suriyeli göçmen sayısı 2.814.613'tür.

Göçten en çok etkilenen iller şüphesiz ki Suriye ile sınır komşusu olan illerdir. Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay gibi iller demografik, toplumsal, ekonomik, dini ve siyasi olarak en fazla göçten etkilenen şehirlerdir. Dolayısıyla Suriyeli göçmenlerin Türkiye'ye yerleşmesi hem kendileri açısından hem de yerel halk açısından çok yönlü deneyim ve karşılaşmalara neden olduğu açıktır. Söz konusu alanlardan biri de şüphesiz ki dini anlayış ve din merkezli yaşam tarzlarının etkileşimidir. Beş yıldan fazladır Türkiye'de ikamet eden Suriyeli göçmenlerin Türkiye'deki dini yaşantıya bakış açıları uyum ve farklılaşma noktaları hem makalelerde hem de gerek Suriyeli ve gerekse Türkiyeli kişilerle yapılan mülakatlarla yazarlarımızca ortaya konulmaya çalışılmıştır. Söz konusu mülakatlar göç ve din literatürü için bizlere ilk elden veriler sunması bakımından önem taşımaktadır. Suriyeli göçmenlerin toplumsal ve ekonomik düzlemde yaşantıları ayrıca dergide yer alan konular arasında bulunmaktadır. Yine kitap değerlendirmeleri de bu sayıyı zenginleştiren diğer bir bölümdür. Söz konusu çalışmaların akademik çalışmalara katkı sağlamasını umarım.

Son olarak bu sayının oluşmasında ve yayımlanmasında emeđi geçen, destek ve katkı sađlayan bařta yayın kuruluna, yayın danıřma kuruluna, makale yazarlarına ve hakemlerine, yayın, basım ve dađıtım ekibine teřekkür ederim.

Saygılarımla.

Yrd. Doç. Dr. Mahmut KAYA
Harran Üniversitesi Fen Edebiyat F. Sosyoloji B.
Sayı Editörü

Editörden/ Editorial

Dear readers, here we are with another issue of The Journal of Theological Academia, the Official Journal of the Faculty of Divinity, Gaziantep University. This issue focused on the relationship between migration and religion, and the subject of the fourth issue has been determined as "Migration and Religion".

History of humanity also reflects a history of migration. Migrations that sometimes take place optionally or compulsorily mean the replacement regarding the socio-cultural habitus of different human groups. The issue of migration is in the agenda of Turkey due to the current state in Syria. The mass movements in the Middle East, which are called as Arab Spring and which have significantly changed the political and social pattern of many countries, have also affected Syria. The safety of life and property disappeared after the reactions against the oppressive regime in Syria reached another level with revolts and conflicts in 2011, which forced people to migrate to other countries. These migration activities also affected Turkey, with which Syria has important historical, cultural, and social ties. These migration waves which have started suddenly and have been increasing every passing day have brought millions of people in years. According to the data of the Directorate General of Migration Management, the number of Syrian refugees in Turkey was 2,814,613 as of December 2016.

The provinces affected by the migration the most are those close to the border of Syria. Cities such as Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa, and Hatay are the provinces that have been demographically, socially, financially, religiously, and politically affected the most. Therefore, it is clear that the residence of Syrian refugees in Turkey causes multi-dimensional experiences and actions for both the domestic people and refugees. One of these experiences between these people is certainly based on the interaction between the religious concepts and religious lifestyles. Efforts have been made through the studies and interviews with Syrian and Turkish people to present the approaches of Syrian refugees in Turkey, who have been living in the country for more than five years, toward the religious concepts in Turkey, and the points where these people go along or differ from one another. These interviews are important as they directly provide us data regarding the migration and religious literature. Syrian refugees' social and economic experiences are among the subjects examined in the journal. Moreover, book reviews are the other sections enriching this issue. I hope these studies contribute to the relevant literature.

Once again, I would like to extend my gratitude to the editorial board, publishing advisory board, authors and reviewers of articles, and the crews of publication, publishing, and distribution for their great support in forming and publishing this issue.

Sincerely yours.

Asst. Prof. Dr. Mahmut KAYA
Department of Sociology, Faculty of
Science and Letters, Harran University
Issue Editor

افتتاحية العدد

أيها القراء الأعزاء. إننا بصدد اللقاء مع عدد جديد من مجلة «الإلهيات الأكاديمية» التي تصدر عن كلية الإلهيات في جامعة غازي عنتاب. وموضوعها الرئيس «الهجرة والدين».

إن تاريخ البشرية هو تاريخ هجرة في الوقت ذاته، فالهجرات التي تتم طوعاً، وأحياناً قسراً، تتضمن انتقال العادات الاجتماعية والثقافية للمجموعات البشرية وتغيرها. وإن الهجرة اليوم تدخل في مجريات حياتنا متمثلة في نموذج جارتنا سورية.

فالتحركات الشعبية الجارية في الشرق الأوسط المسماة «الربيع العربي» غيرت النسيج السياسي والاجتماعي لكثير من الدول لدرجة مهمة أثرت على جارتنا سورية أيضاً. حيث انطلقت التحركات الشعبية في سوريا عام ٢٠١١ م، وتطورت إلى مظاهرات ضد الممارسات القمعية للنظام الحاكم. وعندما وصلت هذه المظاهرات إلى مرحلة العصيان والصراع والمواجهة المسلحة حدثت فوضى عارمة ولم يعد في البلاد أمان لا على المال ولا على النفس، فأدت هذه التطورات إلى بدء عملية هجرة ونزوح قسريان. وتوجهت موجات الهجرة إلى الدول المجاورة لسورية، ومن ضمنها تركيا التي تربطها بسورية روابط تاريخية وثقافية واجتماعية قوية.

إن موجات الهجرة هذه التي تدفقت وتطورت دون سابق إنذار، وازدادت أعدادها يوماً بعد يوم من دون أن يستطيع أحد الحدّ منها بلغت الملايين خلال سنوات. وحسب إحصاءات المديرية العامة لإدارة الهجرة في تركيا فإن عدد المهاجرين السوريين بلغ / ٦١٣ , ٨١٤ , ٢ / نازحاً. حتى نهاية ٢٠١٦ م.

ولا شك أن المحافظات الأكثر تأثراً بالهجرة ديموغرافياً واجتماعياً واقتصادياً ودينيّاً وسياسياً. هي تلك المحافظات الحدودية المجاورة لسورية. كمحافظة كلس، وغازي عنتاب، وشانلي أورفة، وهاتاي، ثم إن إقامة المهاجرين السوريين في تركيا قد تسبب لهم وللسكان المحليين على حد سواء بظهور تجارب ومواجهات متعددة الجوانب، وهذا الأمر ظاهر للعيان ولا لبس فيه. ولا شك أن أحد الميادين المذكورة هو المفهوم الديني وأنماط المعيشة التي يشكل فيها الدين نقطة مركزية.

وقد جرى العمل من قبل كتابنا على استبيان آراء ووجهات نظر المهاجرين السوريين المقيمين في تركيا منذ ما يقارب الخمس سنوات حول الحياة الدينية في تركيا، والوقوف على نقاط الاتفاق والاختلاف وذلك من

خلال اللقاءات التي جرت على السواء مع السوريين والأتراك، وتحمل اللقاءات المذكورة أهمية من ناحية تقديمها بيانات أولوية بشأن الهجرة والدين، وتأتي مجريات حياة المهاجرين السوريين على الصعيد الاجتماعي والاقتصادي بين الموضوعات الواردة في المجلة بشكل منفصل. وكذلك فإن تقييمات الكتاب من شأنها إغناء هذا العدد أيضاً. وآمل أن تسهم أبحاث هذه المجلة في الدراسات الأكاديمية.

وأخيراً أتوجه بالشكر الجزيل إلى كل من كان له جهد وكل من قدم دعماً ومساعدة في إعداد هذا العدد ونشره، وعلى رأسهم هيئة النشر وهيئة الإعلام وهيئة التحكيم وكتّاب المقالات وفريق النشر والطباعة والتوزيع.

مع فائق الاحترام

د. محمود قايا

جامعة حران

كلية العلوم الطبيعية والآداب

قسم علم الاجتماع